Ao. 1828. No. 66

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 2 JUNIJ.

BROODPRYS

Voor de Stad Leyden.

Ingaande Zondag den 1 Junij 1828.

Maximum van den prijs, *niet boven*, maar *wel beter* zal mogen worden gesteld, ingevolge Koninklijke besluiten, van den 27 Januarij 1806, (*Staatsblad* N°. 5) en van den 20 April 1828, N°. 2, (*Provinciaal blad* N°. 45.)

Het *Roggebrood* van een pond vier oncen, *Nederlandsch gewigt*, van zuivere Rogge gebakken, op . . . . . 15 cents.

Het *Tarwebrood*, *beste soort* van zeven oncen, op . . . . . 17½ ——

Het *Franschbrood* van zes oncen vijf looden, op . . . . . 17½ ——

Het *Huisbakkenbrood* van zeven oncen, op . . . . . 16½ ——

Het *minste soort* of zoogenaamde krop uit de zak, op . . . . . 12½ ——

Alles gebakken overeenkomstig art. 9 en het gealteereerde 10de art. van het Reglement op de Broodbakkersnering, in dato 3 Mei 1819.

Leyden den 31 Mei 1828.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

P. A. DU PUI.

TURKYE.

KONSTANTINOPOLEN den 30 April. De Porte schijnt de oorlogsverklaring van Rusland, en het binnenrukken van deszelfs troepen in de Vorstendommen af te wachten, om zich ernstig ter verdediging tegen eenen aanval voor te bereiden, waaraan zij nimmer heeft willen gelooven, hoe geducht ook de zaken zich deden aanzien. Sedert vele maanden zegt men, dat de Sultan zich met den standaard des Profeets naar Andrinopolen begeven zal. Niet slechts is hij nog te Konstantinopolen, maar te Andrinopolen, welker bezetting hoogstens duizend of twaalf honderd man bedraagt, heeft men geene toebereidselen hoegenaamd gemaakt om hem te ontvangen. Men zegt ook, dat *Hussein*-Pacha er naar toe zal gaan, zoodra de oorlogsverklaring zal zijn aangekomen; maar men begrijpt niet, waarom de Porte daar na wacht, daar zij het gedrag van Rusland, uit deszelfs antwoord op de Hatti-Scherif van den 20 December voorzien moest.

Het schijnt dat het Fransch Gouvernement, door tusschenkomst van den Gezant der Nederlanden, nieuwe voorstellen aan de Porte gedaan heeft, en dat de Reis-Effendi den toestand van het Rijk beseft; want men legt hem het volgend antwoord in den mond: „ Wij kennen de gevaren die ons bedreigen; maar wij stellen al ons vertrouwen op de regtvaardigheid onzer zaak. Wij zullen bezwijken, indien de Voorzienigheid het beveelt; maar wij verkiezen liever met eer te sterven, dan met schande bedekt te leven." Overigens heerscht er in de hoofdstad eene wonderbaarlijke gerustheid. Nimmer zoude men, naar den uitterlijken schijn, zeggen, was men meer van den oorlog verwijderd.

RUSLAND.

Onder deze Rubriek plaatsen wij den hoofdzakelijken inhoud van een Rapport van den Generaal en Chef Graaf van Wittgenstein, *uit het Hoofdkwartier voor Salistria, den 3 Mei in Lemburg publiek gemaakt.*

De Generaal en Chef berigt daarbij, dat hij, ten einde den vijand geenen tijd te laten om zijne magt op den Donau te verzamelen en de dweepzieke bevolking in massa te doen opstaan, twee divisien infanterie en onderscheidene divisien kavallerie, onder het opperbevel van den Luitenant-Generaal Graaf *Pahlen*, met geforceerde marschen, langs den kortsten weg, naar den Donau had doen voortrukken. In den nacht tusschen den 13. en 14. had men den overtogt over die rivier volbragt. Een korps van 3000 man, dat onder bevel van *Bohna*-Mustapha, Pacha van twee paardestaarten, bij de zamenvloeijing van den Argis in den Donau achter de tuinen gelegerd was, vluchtte, na eenigen vruchteloozen wederstand tegen de vaartuigen, waarmede de overtogt geschiedde, naar Rutschuck, de legerplaats en eenige manschappen er aangevende.

De Majoor *Jurgenz* was bij het dorp Czarnowodida met den vijand, die eenige uren boven Rutschuck, met meer dan 1000 man den Donau overgetrokken was, zes uren lang slaags geweest; hij had hem op de vlugt gedreven en begrootte het getal van deszelfs dooden op ongeveer 200.

De Seraskier *Assan*-Bey, Pacha van Rutschuck, had den 15., (de dagteekening van het rapport) eenen uitval uit de vesting gedaan, en met 15000 man, 200 kavallerie als infanterie, den Generaal Graaf *Dooctorow* te water en te land aangevallen; maar hij werd terug gedreven en 20 wersters vervolgd. Men berekende het getal der aan de zijde des vijands gesneuvelden op ongeveer 2,300 man, en men had hem 159 gevangenen gemaakt.

Op hetzelfde uur in den achtermiddag, hadden de twee Luitenant-Generaals *Uwarow* en *Tormolow*, met hunne divisien naar de vesting Kozlodey aanrukkende, den vijand eenige slagen geleverd. Deszelfs [illegible] aangevoerd door den Reis-Effendi [illegible] op het congres van Ackermann, bestond uit, opgeven van [illegible], 23,000 man, en zijn voetvolk uit nabij 40,000 man nieuw geregelde troepen, onder de bevelen van den Kolonel-Generaal *Nizami Cedid*, en 3 Pachas van twee Paardenstaarten. Aanvankelijk behaalden de Turken, door hunne meerderheid in getal, en de menigte bergengten, die de Russische ruiterij beletten geregeld te werk te gaan, eenige voordeelen; maar deze ondersteund door de infanterie en artillerie te paard, sloegen den vijand weldra op de vlugt, zoodat hij verscheidene wersters ver op den weg van Scumla en Brevod nagezet. De geheele vijandelijke legerplaats, alle tenten eene groote hoeveelheid krijgsvoorraad van soort is in handen der Russen gevallen. 43 nieuwe metale kanonnen, 13 mortieren van zeer groot kaliber en 10 kleinere, te zamen 66 stukken geschut en 107 vaandels. Het verlies der Russen wordt in het geheel opgegeven op 1750 man dooden en ongeveer 3000 gekwetsten te bedragen. Onder de eerstgemelden bevinden zich de Generaal-Majoor *Rosen I*, en den Kolonel *Italinsky*, met verscheidene Officieren; onder de laatstgemelden, de Generaal Baron *Waymar*, de Kolonel *Uwarow*, vele andere Officieren, en 365 onder-Officieren.

„ In de vestingen Giurgewo, Rutschuck en Silistria," dus eindigt het legerberigt, „ bevinden zich 35,000 Turken opgesloten, wien niets anders overblijft, dan om zich weldra aan onze zegevierende troepen over te geven."

[De echtheid van dit rapport wordt nogtans, uit hoofde dat daarvan uit Weenen of andere plaatsen niets gemeld wordt, in twijfel getrokken.]

OOSTENRYK.

WEENEN den 22 Mei. Het officieel dagblad bevat een officieel artikel, meldende, dat overeenkomstig het systema van onzijdigheid, door den Keizer in den tegenwoordigen oorlog tusschen Rusland en de Ottomannische Porte aangenomen, de Oostenrijksche Agenten in Moldavien en Wallachijen last hadden hunne functien te staken, ingeval de Hospodars der twee Vorstendommen, bij welken zij geaccrediteerd waren, niet meer het bestuur dier Provincien hebben mogten. Dien overeenkomstig hadden die twee agenten, op het berigt, dat men den Hospodars officieel kennis gegeven had, dat hun de administratie ontnomen was, van hunne zijde aan de Divans van Moldavien en Wallachijen bekend gemaakt, dat zij hunne functien nederlegden, waarop zij respectivelijk den 9 en 10 dezer maand Jassy verlaten hadden. De verklaring, dat het Oostenrijksche Kabinet zich onzijdig zoude houden, heeft de fondsen doen stijgen.

— Verders deelt de *Oostenrijksche Beobachter* uit eenen brief, gedagteekend den 4 Mei, van de grenzen van Moldavien, de volgende berigten mede omtrent de bewegingen der Russische troepen.

„ De voornaamste overtogt der Russische krijgsmagt heeft plaats gehad bij het dorp Vadului-Issac, gelegen op ongeveer twee uren afstands van de quarantaineplaats Reni. Deze overtogt is echter eerst bewerkstelligd in den nacht van den 7 op den 8 Mei, en dus 24 uren later, dan het binnenrukken in de hoofdstad van Moldavien, over Skulent. Deze vertraging is veroorzaakt geworden door het wassen des waters van de rivier de Pruth. Daardoor werden de pogingen verijdeld om bij Tamarova bruggen te slaan, en heeft men een ander punt tot den overtogt moeten opzoeken.

„ Na den overtogt der Russische troepen, bezetten dezelve met grooten spoed den oever van de Sereth en trokken vervolgens op Gallatz. Hierdoor werd den Turkschen Kommandant van de bezetting in dit district den weg tot den terugtogt naar Braila afgesneden, en hij met zijne manschap, ten getale van 40, krijgsgevangen gemaakt. [Het berigt van het in brand steken van Gallatz door de Turken en van hun ontkomen naar Braila is dus voorbarig geweest.]

„ Ofschoon eene afdeeling Turksche kavallerie, welke uit Braila naar den Sereth was afgezonden, de veeren op deze rivier, den 8. bij het aanbreken van den dag, vernield had, trok er echter denzelfden dag, zonder eenigen weerstand, nog over een Russisch korps van 10,000 man, waaronder 4000 man kavallerie, benevens een aanzienlijk park artillerie. Dit korps heeft zich tegen over Braila gekampeerd.

„ Om de bezetting der hoofdstad van Wallachijen zoo spoedig mogelijk te bewerkstelligen, werd, dadelijk na den overtogt bij Vadului-Issac, een korps van 5000 kozakken regtstreeks naar Bucharest afgezonden, waar het den 11 Mei schijnt aangekomen te zijn. Eene kolonne troepen, onder den Generaal *Klast*, welke insgelijks naar Wallachijen was opgebroken, was den 10. eerst aangekomen in de stad Tekutsch, twee posten van Fokschan gelegen. Te Jassy zijn 6 à 700 man infanterie en 80 à 100 kozakken als bezetting achtergebleven."

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 28 Mei. Men zegt, dat de Heeren *Huskisson*, Lord *Palmerston*, de Heeren *Grant*, *Lamb* en Lord *Dudley* het Ministerie zullen verlaten, en dat de Hertog *van Wellington* met de zamenstelling van een

(*Het vervolg op den kant van deze bladz.*)

[illegible] van de Raden der [illegible] namens het Departement [illegible] Afexandrien besloten was, zoo als dezelve [illegible] het Engelsch eskader gevormd, zoude [illegible] men door de blokkade der havens van Modon [illegible] en Navarino de Egiptenaren zouden trachten [illegible] zaken, Morea te verlaten. Men voegde [illegible] de eilanden Candia, Scio en eenige andere [illegible] Grieken zouden verboden worden.

[Brieven van Malta, te Londen ontvangen, [illegible] eigen de tijding, dat de Engelsche en Fransche [illegible] magt voornemens waren de haven van Alexandrien [illegible] blokkeren.]

— De Baron *Haurion de Pansey*, heeft heden [illegible] eed als President van het Hof van Cassatie, in [illegible] voeren naar Alexandrien onder zeil gegaan. Men ver-

[illegible] resteren tegen alles, wat in Portugal geschied is, hetzelfde van gelijke waarde verklaren, en de regten van Don *Pedro* en der Koningin Donna *Maria da Gloria* voor te staan.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. 85, en 1 half; Portugeesche 57 en ½ half; 58; Mexikaansche 39 en 1 half; Brazilaansche 52 en 3 vierde; Russische 89 en ½ half; Columbiaansche 24.

FRANKRYK.

PARYS den 27 Mei. Den 18den des namiddags [illegible] ten twee ure, hebben de schepen de *Scipio*, de *Breslau* en het fregat de *Syrene*, de reede van Toulon verlaten, om zich bij de vloot van den Admiraal de *Rigny* te gaan voegen. Het fregat de *Circé* was den avond te [illegible] voren naar Alexandrien onder zeil gegaan. Men ver-

nebeek, in deze gemeente, brand in een arbeidershuisje. Dit vuur breidde zich weldra uit tot andere nabijstaande gebouwen, en in den tijd van één uur waren vijf woonhuizen met aanhoorigheden, te zamen zestien gebouwen, eene proof der vlammen geworden.

De Vrouw van *Steven Bruinink*, in wiens woning de brand ontstond, en die met een klein kind alleen te huis was, het vuur bemerkende, liep in de keuken, om de wieg met haar kind daaruit te brengen, daarna liep zij nog eens terug, doch toen de deur uitkomende, stortte het dak van het huis in en ten deele boven op haar. Een Timmerman, dit ziende, heeft haar wel uit de vlammen gered, doch niet dan nadat zij zoo zwaar gebrand was, dat men voor het behoud van haar leven vreest.

De oorzaak van den brand is nog onbekend, men gist, dat dezelve een gevolg van onachtzaamheid is. Vee is er weinig bij verloren geraakt; overigens is de schade groot.

ALKMAAR den 20 Mei. Op heden had alhier, in tegenwoordigheid van eene commissie uit den Raad der Stad en der leden van de stedelijke commissie van Geneeskundig Toevoorzigt, het eerste onderzoek plaats naar de vorderingen der leerlingen van de in het verledene jaar binnen deze Stad opgerigte Geneeskundige School, welker getal thans reeds 19 beloopt; en ook nog van 6 vrouwen, welke in de Vroedkunde worden onderwezen. Bijkans alle, gaven voldoende blijken van de belangrijke vorderingen, welke zij, in eenen zoo korten tijd, reeds hadden gemaakt, en alzoo bewijzen van het nut, hetwelk deze nieuwe inrigting in de gevolgen belooft.

AMSTERDAM den 28 Mei. Met Zondag den eersten Junij aanstaande, zal in den dienst tusschen deze Stad en Harderwyk, Kampen en de Lemmer, door de stoomboot *de Yssel*, voorzien worden, waarvan het vertrek *van hier*, *driemalen* 's weeks, op Zondag, Dingsdag en Donderdag, en van de Lemmer herwaarts, insgelijks *driemalen*, en wel op Maandag, Woensdag en Vrijdag, des morgens ten acht ure, in beide Steden, bepaald is. Nog zal, met den 2 Junij, de stoomvaart geopend worden tusschen deze Stad en Enkhuizen en Harlingen; zijnde de dagen van vertrek uit deze Stad op Maandag, Woensdag en Vrijdag; van Harlingen, op Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des ochtends ten acht ure, in beide Steden, vastgesteld.

's GRAVENHAGE den 29 Mei. Het Traktaat van vriendschap, scheepvaart en handel, tusschen den Heer en Mr. *Anton Reinhart Falk*, Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw en Ambassadeur Extraordinaris en Plenipotentiaris bij Zijne Groot-Brittannische Majesteit, namens Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, ter eene zijde, en den Heer *Sebastiaan Comacho*, eersten Secretaris van Staat en Minister Plenipotentiaris bij Zijne Groot-Brittannische Majesteit, namens den President der Vereenigde Staten van Mexiko, ter andere zijde, den 15 Junij l. l. te Londen gesloten, ziet thans ingevolgen Koninklijk besluit van den 5 dezer het licht. Het steunt over het algemeen op het beginsel van wederkeerige vrijheid en vrijigheid van handel; dien echter van haven tot haven of langs de kust daaronder niet begrepen, zonder meerdere lasten of bezwaren voor de respective handeldrijvenden der beide Staten bij in- of uitvoer, persoonlijk verblijf, of anderzins, dan door de eigene ingezetenen van den Staat zelven, waarin dit geschied betaald, of geleden worden.

— Heden morgen ten twaalf ure is Z. M. de Koning uit deze residentie naar het Loo terug gekeerd.

— Gisteren is door Z. Exc. den Minister van Staat belast met het departement voor de zaken der Hervormde Kerk enz. vergezeld door den Heer Secretaris en Adviseur, de tiende Synodale vergadering der Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koningrijk der Nederlanden, alhier geopend.

— Op den 24, 25 en 26 dezer maand, hadden alhier weder de gewone jaarlijksche bijeenkomsten van de Orde der Vrijmetselaren plaats. De beide laatste vergaderingen werden vereerd met de tegenwoordigheid van den Grootmeester-Nationaal, Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden.

— Volgens berigten uit Curaçao, is Z. Exc. de Heer *Cantzelaar*, tot Gouverneur-Generaal der Nederlandsche West-Indische bezittingen benoemd, in die hoedanigheid, aan boord van Z. M. brik. *de Panther*, den 2 April van daar naar Suriname vertrokken. De toestand van Columbia wordt in die berigten niet gunstig voorgesteld.

MENGELINGEN.

LETS

OVER DE TEMPELIEREN.

(Vervolg en slot der Mengelingen van Maandag den 26 Mei l. l.)

Jacob de Molay hernam zijne vorige gezegden; dat hij wezenlijk arm was in de wetenschappelijke kennis, onkundig omtrent de regtsvormen, onbekend met de behandeling van hiërarchijke zaken, en dat hem alle bekwaamheden ontbraken om eene regtzaak naar behooren te verdedigen; dat hij dus niet te min de tusschenkomst van den Paus of van een *Concilie* inriep, en zijne verdediging voor dit oogenblik, tot de drie volgende punten bepaalde:

I. Dat het niet mogelijk was kerken te vinden, waar de heiligste Godsdienst-plegtigheden met meer achtbaarheid en eerbaarheid volbragt werden, dan in de kerk der Tempelieren.

II. Dat er geene Orde bestond, die ruimer en volvaardiger den eersten pligt der Christelijke zedeleer vervulde, het verzorgen namelijk van armen en behoeftigen, dan de Orde der Tempelheeren. Ook dit thema is *rijk* en misschien *rijp* om de banden, waarin men den Christelijken pligt om zalmoezen uit te deelen, heeft willen boeijen, weldadig af te schudden: geen menschelijk wezen heeft het regt om weldaden te *gebieden*, veel min om dezelve te *verbieden*, en wanneer eene verdwaasde of eigenlijk misbegrepene wijsbegeerte, zich hier eene soort van gezag aanmatigt, dan is dit eene misbruikmaking van magt, aan welke niemand zich *behoeft* te storen, omdat die heeren, met al hun *Materialismus*, toch de *materiele* magt niet hebben om de uitoefening van ongemerkte en naar geenen roem begeerige *echt Evangelische weldadigheid* te beletten.

III. Zeide de Grootmeester dat hem geene Christenen bekend waren, die met meer edelmoedigheid dan de Tempelheeren, hun leven voor de heilige zaak van den Godedienst veil hadden. Ten slotte voegde de goede man er nog bij: dat hij alles geloofde wat de Kerk leerde, en zeide toen in gemoedelijke opregtheid zijne geloofsbelijdenis woordelijk op!

Een der beschuldigden, *Ponzard de Gizy*, betuigde, dat al wat de reeds teregt gestelde Ridders tegen de Orde mogten verklaard hebben, geheel alleen aan pijniging, aan zwakheid of aan omkooping moest toegeschreven worden; dat velen hunner onder de folteringen gestorven waren; dat hij, voor het overige, verlangde, dat men, ten einde zij over hunne verdediging te beter zouden kunnen raadplegen, twee Ridders, die even als zij, in bechtenis zaten, doch meer bekwaamheid hadden om openlijk het woord te voeren, te weten, *Pierre de Boulogne* en *Regnaud d'Orleans*, aan hen zoude toevoegen.

Dit verlangen was zoo bijkbaar billijk, dat men de onbeschaamdheid zóó verre niet durfde drijven om hetzelve te weigeren. Niet alleen liet men de beide zoo even genoemde Ridders toe, maar men deed nog 72 in onderscheiden gewangenhokken hier en ginds opgesloten Ridders te voorschijn komen, die mede verzocht hadden om de orde te mogen helpen verdedigen. Toen scheen het indedaad als of het regtsgeding eenigzins regelmatiger stond behandeld te worden. De Ridders legden eene geschrevene verdediging over, in welke zij tegen de door den Paus ingezondene artikelen plegtiglijk protesteerden, en dezelve voor valsch en opgemaakt verklaarden! Zij eischten dat men hen voor eene Kerkvergadering zoude teregt stellen, en beweerden, dat al de verklaringen die men *tegen* de orde gegeven had, van de beklaagden, door dwang of list of vrees en bedreigingen afgeperst en afgedwongen waren, of dat men dezelve van eenige zwakke menschen had weten af te lokken door allerlei beloften, en eindelijk door het geven van geld.

Niet lang daarna stelden zij eene Memorie op, die van grootere uitgebreidheid was, en welker middelen tevens meer doeltreffend, meer afdoende en meer voldingend waren. Zij vroegen, of het met het regt en de billijkheid wel bestaanbaar was, eene geheele Orde van brave Ridders in den ban te doen, op de enkele aanklagte van twee schelmen? of het niet veel gepaster zoude zijn, in daadzaken te berusten, die de regtzinnigheid van hun geloof en de regelmatigheid van hun gedrag staafden, dan zich alleen aan ongerijmde aantijgingen te houden, die al dadelijk door derzelver eigene onwaarschijnlijkheid geheel vernietigd moesten zijn.

De genoemde Ridders deden hunne beschuldigers en voores allen, wien het aanging, opmerken, dat hunne Orde geenszins was een hoop slecht volk, maar dat dezelve was zamengesteld uit de doorluchtigste geslachten der beschaafde wereld; dat de meeste leden der Orde door braafheid en deugd bekend stonden, en dat het eene volstrekte onmogelijkheid was, dat zulke brave en eerlijke mannen zich niet uit de Orde zouden verwijderd hebben, indien dezelve zoo diep bedorven was, als men haar wilde doen voorkomen. Tegenover de bekentenissen der beschuldigden, stelden zij de gruwzame behandeling en de kwade trouw der regters, die hun het leven, de vrijheid en een vast jaargeld toegezegd hadden, bijaldien zij slechts de verlangde verklaringen wilden afleggen. Voorts beriepen zij zich op den onbezweken moed en de standvastigheid van zoo vele Ridders, die in hunne laatste opgenblikken, onder de schrikkelijkste folteringen, elke, met de waarheid en hunne eer strijdige bekentenis met de grootste volharding geweigerd hadden. Zij eindigden met zich op de uitspraak eener kerkvergadering te beroepen.

Dit een en ander bragt zoo veel te weeg, dat de Paus zich toch in verlegenheid bevond, weshalve hij, na eenige nieuwe verhooren, welke alle weder nieuwe *incidenten* opleverden, de Kerkvergadering van *Vienne* bijeen riep. De Aartsbisschoppen en bisschoppen hadden aanvankelijk, meenden genoeg om aan hunnen pligt getrouw te blijven. Zij riepen de wetten der natuurlijke billijkheid en den gewonen vorm van regtspleging in, vorderende, dat men ook de verdediging van den Grootmeester en die der overige Ridders zoude hooren. De Aartsbischoppen van *Tours*, *Rouen* en *Sens*, waren de eenigen, die hunne stem uitbragten, om de beschuldigden zonder verder verhoor en zonder verdediging te veroordeelen. Het is bekend, dat de Aartsbisschop van *Sens* een der Kommissarissen en broeder van den Intendant van 's Koning geldmiddelen was, alsmede dat hij in eene provisionele kerkvergadering al de Tempelheeren van zijne provincie reeds veroordeeld had. De beraadslagingen duurden zes maanden; de Bisschoppen bleven op *hunne* vorderingen bestaan, en de Paus volhardde in zijn voornemen, om de Orde te vernietigen en die vernietiging te volbrengen zonder eenigen regterlijken vorm in acht te nemen. Ten laatste werd hij verhinderd door de tegenkantingen, welke hij ontmoette, en maakte geene zwarigheid te verklaren: *dat, bijaldien hij de Tempelheeren niet kon veroordeelen volgens de wetten, hij hen dan wel op eene*

(Het vervolg op den kant van deze blade.)

---

andere manier, om zijnen geliefden zoon, den Koning van Frankrijk, genegen te doen zijn, zou doen kunnen.

Dit bevalt werd onverwijld ten uitvoer gebragt; in een geheim consistorie sprak de Heilige Vader, de vernietiging der Orde uit. Nietgenaamde verscheiden andere Kerkvergaderingen hebben zich om over klaagden, dat zij alle tot dood gebragt en van hunne goederen beroofd waren, zonder dat men hun het minste vonnis had geveld.

Clemens V., verbeurd verklaard.

Zoodra was niet de uitslag dier consistoriale vergadering bekend geworden, of men haaste zich om over het lot van den Grootmeester en drie Groot-Officieren, die men als zijne medepligtigen gelieefde te beschouwen, uitspraak te doen.

Het komt niet onwaarschijnlijk voor dat 't Koningen

---

van Frankrijk, genegen te doen zijn, zou doen kunnen.

Dit bevalt werd onverwijld ten uitvoer gebragt; in een geheim consistorie sprak de Heilige Vader, de vernietiging der Orde uit. Nietgenaamde verscheiden andere Kerkvergaderingen hebben zich om over klaagden, dat zij alle tot dood gebragt en van hunne goederen beroofd waren, zonder dat men hun het minste vonnis had geveld.

Clemens V., verbeurd verklaard.

Zoodra was niet de uitslag dier consistoriale vergadering bekend geworden, of men haaste zich om over het lot van den Grootmeester en drie Groot-Officieren, die men als zijne medepligtigen gelieefde te beschouwen, uitspraak te doen.

Het komt niet onwaarschijnlijk voor dat 't Koningen

---

heb. Verwaarding U dien eed te ontvangen, welken ik U hier die, en mogt die eed mij kennis, ook in den oogenblik wanneer ik voor Uwen regterstoel verschijnen. Ik zuiver plegtig, dat alles, wat men van hare zijde de Tempelheeren gezegd heeft, vuige laster is. Ik zweer, dat de Orde zich steeds bevond heeft gijverig voor het geloof, regtvaardig en regtzinnig; en dat, toen ik andere geworden sprak, zulks geschied is op aandrang van den Paus en van den Koning, en voornamelijk met oogmerk om de schrikkelijke pijnigingen te doen ophouden, welke men mij zoo wreed als onverschrokken aandeed. Ik gevoel dringe thans een hunig zielsberouw. Reeds maken mijne buigen zich gereed om den brandstapel te ontsteken: het

---

wijs was; U ondervraag mij dan als een regter, en mijne God, dat ik geene zoo groot zijn, waar- erken, of mijn hart bekennen moet, dat ik de leer mij beschuldigden waarlijk, een krijgen.

verzaken.

Deze verklaring deed de Kardinalen knarsetanden, en maakte hen zoodanig verbolgen dat zij onverwijld bevel gaven, om den broeder van *de Molay*, die bezeten verklaring afgelegd had, te doen wegbrengen. De twee andere Ridders werden met denzelfden spoed bevrijd, zij beweerden voor de veroordeelden toen, om, ten aanhooren van het volk, al de bekentenissen te herhalen, welke men hun had doen geloven, dat zij reeds voor hunne regters gedaan hadden en zoo voort. Nog dienzelfden avond bevel te Konings, die zijnen Raad bijeen groepen had, dat de Grootmeester Vooruit op dat *(Het vervolg op de volgende blade.)*

Dauphin levend zouden verbrand worden. De beide veroordeelde ongelukkigen ondergingen hunne straf met eene voorbeeldige, ja schier bovenmenschelijke heldhaftighe d. Zelfs verzekert men, dat de Grootmeester, nog slechts met moeite eenige woorden kunnende voortbrengen, uitriep: „ *Clemens, onregtvaardig regter en wreede beul, ik dagvaarde u voor Gods regterstoel binnen veertig dagen!*". En even zoo zegt men, dat hij den Koning binnen een jaar voor Gods regterstoel zou gedagvaard hebben. Wat hier ook van zij, het volk was door dit wreed en onregtvaardig vonnis diep getroffen, en beschouwde de beide ongelukkige slachtoffers als wezenlijke martelaren; het verdrong zich schier om hunne asch te verzamelen.

Dus luidt het beknopt maar waarachtig verhaal van dit wreede regtsgeding, van die schrikkelijke gebeurtenis, over welke de lafhartigheid of het eigenbelang of de onkunde der geschiedschrijvers van eeuwen herwaarts eenen digten sluijer hadden geworpen, welken niemand, tot zelfs in de laatst verleden eeuw, waagde op te ligten. Ten laatste heeft de waarheid ook hier gezegewerd, en de schandelijke vervolging is hare geheele afzigtelijkheid kenbaar geworden.

Een bekend Fransch schrijver heeft met reden gezegd, dat de veroordeeling der Tempelheeren eene van die zaken is, welke niet dikwijls genoeg aan het geheugen der nakomelingschap kan te binnen gebragt worden, ten einde hen het begaan van gelijksoortige onregtvaardigheden te doen schuwen.

Het deerlijk lot van *Jean Calas* heeft geheel Frankrijk en alle beschaafde landen in Europa met schrik vervuld. Maar hij werd het slachtoffer eener dwaling: zijne bevooroordeelde en vooringenomen regters konden voorwenden, dat zij *meenden* eenen misdadigen te straffen. Doch in de zaak der Tempelheeren was het een Koning, en de opperste Kerkvoogd, die, in de vervoering hunner driften eene geheele Orde van doorluchtige, edele en onschuldige Ridders aan de folteringen der pijnbank en het moordschavot overleverden, en dat alleen of hoofdzakelijk, om zich van derzelver vermogen meester te maken en zich van eenige schrikbeelden te bevrijden.

Eenige verblinde en partijdige schrijvers hebben het gewaagd, de *veroordeelaars* te verdedigen en voor te spreken, de *veroordeelden* daarentegen te belasteren en hunne asche met allerlei onbewezen en onverdienden hoon te onteeren.

Een Fransche Raadsheer *Dupuy* heeft den ijver zoo verre gedreven van te beweren, dat *Filips de Schoone* zich aan heiligtergende ongodsdienstigheid zou hebben schuldig gemaakt, indien hij den Tempelieren het leven had gespaard, en deze laffe vleijerij van dien tabbaardrager is nog overtroffen door de gedienstigheid van den geestelijken geschiedschrijver *Père Daniel*, die om de eer van den Paus te redden, niet geschroomd heeft om de waardigheid zijner betrekking van geschiedschrijver uit het oog te verlieren. Het is algemeen in Frankrijk bekend, welk een storm zich aldaar tegen *Raynouard* verhief, toen in de Fransche schouwburg zijn treurspel ten tooneele gevoerd werd. Een der *Parijssche Journalen* in dien tijd noemde *Raynouard* een lasteraar van Koningen en een verdediger van misdaad, die om zijn treurspel verdiend had dezelfde straf te ondergaan, welke de Tempelieren hebben moeten lijden. Het is dus wel degelijk de taak van den waarheidlievenden geschiedschrijver, alle pogingen aan te wenden ten einde omtrent een punt van zoo veel gewigt de onkunde of kwade trouw zoo veel mogelijk te ontdekken en te beschamen.

Filips de Schoone leefde in een tijd toen het Hof van Rome, veel magtiger dan immer te voren, ernstig bedacht was, om deszelfs veel omvattend, doch alleszins hersenschimmig ontwerp eener algemeene Monarchie te verwezenlijken. De meeste Koningen bogen hunne scheppers voor Rome's driedubbelde kroon en de schrik voor den ban had hen dermate overweldigd, dat zij, bij het minste teeken van Pauselijk misnoegen, op hunne troonen van schrik beefden!

Intusschen was *Filips* naar gansch andere beginselen gevormd en opgeleid. Zijn opvoeder, een kundig en moedig man, had niet geschroomd, in zeker door hem uitgegeven werk deze meening openlijk te verklaren: „ *Jezus Christus heeft geene tijdelijke goederen aan zijne Kerk geschonken, en de Koning van Frankrijk heeft zijne kroon alleen van God.*" Ook wist *Filips* deugdelijk partij te trekken van die lessen, en vond tevens in de natuurlijke hooghartigheid van zijn inborst, veerkracht genoeg om aan de te vorsegaande aanmatigingen van den H. Stoel wederstand te bieden. Zijne geschillen met Paus *Benedictus VIII* zijn bekend. *Filips* wist, ter handhaving van zijne magt, middelen en krachten te gebruiken, die tot op zijnen tijd toe volstrekt onbekend waren. Hij zocht steun bij zijn volk, en was de eerste die aan de gemeenten een staatkundig bestaan en aanzien gaf, hetwelk zij bevorens nooit gehad hadden. Met deze hulp trotseerde hij de babbliksems van het *Vatikaan*, en bragt eindelijk den opperhoofden der kerk eerstelijk onder het oog, dat hun rijk niet was van *deze* wereld, en dat zij hunne magt niet zoo zeer aan hunne eigene kracht, als wel aan de zwakheid der Koningen te danken hadden. Ja *Filips* ging nog verder. Hij gevoelde dat het veel beter was, door behendigheid te overwinnen dan door geweld te zegepralen, en zich van het Roomsche Hof door list meester te maken, dan openlijk tegen hetzelve te worstelen.

De Pausselijke stoel was vacant geraakt: het gelukte hem, een zijner neven daarop te brengen, en nu werd deze het heimelijk werktuig van al zijne oogmerken. Geschiedkundig zeker is het, dat *Filips* met den Aartsbisschop van *Bordeaux*, voor dat deze tot Paus verkoren werd, eene heimelijke bijeenkomst had, waarin hij vijf voorwaarden van hem vorderde: I. Zijne bevrijding met de Kerk. II. Het intrekken der kerkelijke *Censuren*, die als zoo vele babbliksems, tegen zijnen Koninklijken persoon uitgevaardigd waren. III. De veroordeeling der nagedachtenis van Paus *Bonifacius*. IV. Het herstel van het geslacht der *Colonna's* in deszelfs waardigheden; en ten opzigte van het *vijfde* punt behield hij zich voor, om, ter gelegener tijd en plaats, zich nader te verklaren, aangezien het hooge belang van herzelve voor als nog de stiptste geheimhouding gebood.

En wat betreft nu eigenlijk dat *vijfde punt*? de uitkomst heeft dit genoegzaam openbaar gemaakt! Na eenmaal van Rome's stoel meester geworden, en door den veel vermogenden invloed zijner gemeenten ondersteund te zijn, zag *Filips* in zijn Rijk nog maar slechts eene eenige magt, die hem voor zijne oppermagt onrustwekkend voorkwam, en deze magt was geene andere dan de Orde der Tempelheeren. Hare groote rijkdommen, het hooge aanzien hetwelk zij allerwege genoot, de banden des bloeds, door welke zij aan de luisterrijkste geslachten van Frankryk verbonden was, al deze bewegredenen bragten te weeg, dat *Filips* de Tempelheeren als een hinderpaal in de uitoefening zijner magt en de vervulling zijner oogmerken beschouwde. Zijne staatkundige belangen, en de jammerlijke staat zijner geldmiddelen eischten onvoorwaardelijk, dat de Tempelieren zouden vallen — en hun val werd besloten. *Filips* toch had alle middelen om zich geld te verschaffen uitgeput; telkens verminderde hij allooi of de gehalte der muntspecien; het volk gaf hem daarom den naam van *valschen munter*. De Koning had zich van het volk tegen den Paus en de geestelijkheid bediend; nu bediende hij zich van beiden tegen de Tempelheeren.

In eenen tijd van drieste onkunde en grove dweepzucht moest men noodwendig zulke beschuldigingen verzinnen, die op den grooten hoop den diepsten indruk konden maken. Daartoe achtte men het meest doeltreffend, den godsdienst als voorwendsel of dekkleed van de oogmerken te bezigen die men wilde bereiken, en daarbij tevens de gruwelijkste lasteringen tegen de Tempelheeren uit te braken. Hoezeer ook deze lasteringen ons thans in alle opzigten dwaas, ongerijmd en bespottelijk voorkomen, zoodat men moeite heeft om te begrijpen, dat eenig mensch, wiens verstand niet geheel op den dwaalweg was, daaraan geloof hebbe kunnen geven, en echter waren alle die schijnredenen in *dien* tijd volkomen geschikt om den uitgebreidsten invloed op het volk uit te oefenen. En toen *Filips* eindelijk van 's volks gezindheid, ten opzigte der Tempelieren naar zijn genoegen overtuigd was, aarzelde hij niet langen, om zijn voornemen ten uitvoer te brengen. Op een en denzelfden dag, op herzelfde uur, werden alle fransche Tempelridders in hechtenis genomen, in ketenen geklonken en in afgrijzelijke kerkers geworpen. Beloften, bedreigingen, pijnigingen, alles werd aangewend om hun de bekentenis hunner verdichte misdaden af te dwingen. Hunne schandelijk vervalschte Processtukken werden openlijk aan het volk voorgelezen, overal werden schavotten en brandstapels opgerigt, om in den eerbiedwaardigen naam van den godsdienst, en door de handhavers van denzelven de ijsselijkste onregtvaardigheden te doen plegen. En nogtans waren deze zelfde Tempelieren, voor dat men dit gruwelstuk tegen hen ondernam, algemeen geacht, geëerd en bemind, ja zelfs hadden, weinige jaren te voren, de Tempelieren zich ten voordeele der Tempeliers als bemiddelaars tusschen de Koningen van Engeland en Arragon gesteld. In eene, te Salzburg in 1292 (dat is 12 of 13 jaren vóór de veroordeeling der Tempelieren) gehoudene kerkvergadering, werd het voorstel gedaan, om de Ridders van de Duitsche orde en de Hospitalieren met de orde van den Tempel tot eene orde te vereenigen. Dit voorstel werd bij de drie orden in overweging genomen, doch van de hand gewezen, om reden dat de Tempelieren, alsdan zouden genoodzaakt geweest zijn, om in de gestrengheid der regelen van hunne Orde het een en ander te verzachten, ten einde de Hospitalieren in dezelve te kunnen toelaten, wier regelen veel minder streng waren. Doch, wat den goeden naam der Tempelieren boven allen twijfel verheft, is een Rescript van *Filips den Schoonen* zelven, waarin hij hun den grootsten lof toezwaait, en dat Rescript werd slechts drie jaren vóór hunne veroordeeling uitgevaardigd. Het wordt geheel gevonden in het *Tresor des Chartes*. De aanhef van hetzelve luidt dus:

„ *Wij* FILIPS, *bij de gratie Gods Koning der Franschen, salut!*

„ *De werken van vroomheid en godvruchtigheid, de voorbeeldigste milddadigheid, welke de, op een Goddelijke wijze sinds lange jaren ingestelde Orde van den Tempel door de geheele wereld uitoefent en uitgeoefend heeft; haar moed, die alleszins verdient aangewakkerd en opgewekt te worden, om met nog meer vuur en meer vorhardig voor de verdedigtng van het Heilige Land werkzaam te zijn, brengen ons, op regtmatige gronden, tot het besluit, om onze Koninklijke milddadigheid over deze Orde en haare Ridders uit te storten, in welke plaats van het Koningrijk zij zich ook mogen bevinden, en hun bijzondere blijken van onze gunst te geven, aangemerkt de zuivere en bijzondere liefde, welke wij hun, boven alle andere, toedragen.*"

Hoe is het nu mogelijk, dat, in een kort tijdsbestek van drie jaren, deze Ridders, zoo waardig om boven anderen bemind te worden, zich de allerwreedste straf hebben waardig gemaakt?

Vóór dat Rescript was *Jakob de Molay*, Grootmeester der Tempelieren, door den Koning zelve gekozen, om een van zijne kinderen ten doop te houden. Deze doorluchtige Ridder was geboren in Bourgogne uit het geslacht der *Sires* van *Raon*. Alle gelijktijdige schrijvers verheffen eenparig zijnen moed, zijne deugd en zijne verheven gevoelens. In onderscheidene veldslagen had zijne dapperheid uitgemunt; ook had hij in 1299 zeer veel tot de heroverring van *Jeruzalem* toegebragt, en bij hield zich juist met eene aanzienlijke wapening tegen de ongeloovigen bezig, toen de Paus hem, in 1305, naar Frankrijk riep. Daar kwam hij aan, vergezeld van 60 Ridders, alle in den krijg grijs geworden, alle van eene beproefde dapperheid en deugd. Doch tot zijn ongeluk bragt hij ook met

(*Het vervolg op de kant van deze bladz.*)

zich 150 duizend gulden in geld en eene aanzienlijke hoeveelheid zilverwerk, waarmede 12 paarden beladen waren. Reeds bezat de Orde eenen zeer grooten schat, die in den Tempel bewaard werd. Welk een lokaas voor eenen Vorst, wien gouddorst kwelde! Eenige schrijvers hebben beweerd, dat *Filips* voor zich volstrekt geen voordeel uit de veroordeeling der Tempelieren getrokken heeft. Het is echter zeker, dat deze schatten in beslag genomen werden, terwijl de inkomsten der *Orde*, gedurende zeven jaren, die met het Concil verliepen, in handen van den Koning bleven; en in die tusschentijd gaf men aan de ongelukkigen, met meer dan twaalf penningen daags, van welke men hun nog drie voor hun nachtleger, en even zoo veel voor hunne maaltijd korte, zoo dat hun dien

---

meer dan zes overbleven, om in alle hunne overige behoeften te voorzien.

Men heeft aan de nagedachtenis der Tempelheeren, het spreekwoord, *vergeworpen*, *Zuipen als een Tempelier*. Doch men heeft vergeten te bedenken, dat dit spreekwoord langen tijd na hunne veroordeeling in zwang is gekomen, en het bewijst even weinig tegen die Ridders, als het bekende spreekwoord: *Boire à pafalier*, iets tegen den Paus, of het in Frankrijk eertijds veel gebezigde spreekwoord: *Ivre comme un Franciscain*, „ dronken als een Franciscaner-Monnik", iets tegen de monnikken der Orde van den Heiligen *Franciscus* bewees. Immers hielden die monnikken staande, dat hunne matigheid in het drinken die der *Karmeliten* en *Recollisten* evenaarde.

Naar alle waarschijnlijkheid moet de Grootmeester

Het vervolg op de volgende blaan.)

(*Het vervolg op de kant van deze bladz.*)

zijne regenwoordigheid het gedrag, veel min gevoordra

Keizer ontving hij eene Akte van beschuldiging, en, zonder eenig onderzoek, zond hij dezelve, als eene door hemzelven uitgevaardigde Akte, aan de gansche Christenheid rond. In den reeds genoemden *Tresor des Chartes* kan men nog een klad-ontwerp dier Akte lezen, zoo als dezelve in het kabinet des Konings geconcipieerd is geworden, en vergelijken met de Bulle, die daarop door het Hof van Rome is rondgezonden. Maar het is te verwonderen, dat men uit de stukken van dat zoo berucht regtsgeding niet heeft weggenomen of gesupprimeerd de Akte van den *Prevot* van Parijs, die zeven Ridders van eenen uitnemenden heldenmoed en zeldzame zelfverloochening, welke zich aangeboden hadden, om de Orde te verdedigen, heeft doen vatten, in den kerker werpen en de gruwzaamste pijnigingen ondergaan? en dat men de Akten der kerkvergadering van *Vienne* niet aan eeuwige vergetelheid opgeofferd heeft? De nakomelingschap zou dan toch zulk eene onwederlegbare getuigenis van de onregtvaardigheid en geweldadigheid, welke aan de Orde der Tempelheeren gepleegd is, niet bezitten.

Die Kerkvergadering was, namelijk, bijeen geroepen, om een eindvonnis over het lot der Orde te vellen. Eene menigte Ridders, die aan het banvonnis ontsnapt waren, doolden rond in de gebergten nabij Lyon. Negen derzelve namen het heldhaftig besluit, om uit hunnen schuilhoek te voorschijn te komen, en de zaak hunner ongelukkige wapenbroeders te bepleiten. De brandstapels rookten nog, en de driften waren hog in volle gisting, doch zij hoorden slechts naar de stem van eer en pligt, en verschenen plotselijk in de Kerkvergadering, en wel juist op het uur, dat de Vaders bezig waren met de tierigten te lezen, welke men tegen de orde ingewonnen had. Het gezigt van zoo Bisschoppen boezemde hun vertrouwen in: zoodat zij hun voornemen onbewimpeld te kennen gaven, en zich als gelastigden van twee duizend Ridders aankondigden. Doch dat vertrouwen werd geschonden, zij werden gevangen genomen, en de wreedste folteringen werden hun aangedaan. Men bond hun de handen op den rug, en zoo werden zij opgeheeschen tot dat de vuisten op het punt waren om zich van het ligchaam te scheiden, en men brandde hun de voeten in gloeijende koolpannen. „*Ik ben zoo sterk gepijnigd*," zeide Ridder *Bernard de Vado* tot zijne Regters; „*men heeft mij zoo lang voor een brandend vuur gehouden, dat het vleesch geheel van mijne hielen gebrand is. Deze twee stukken been zijn er van los gegaan: ik leg dezelve hier voor uwe oogen: niet slechts zij ontbroken aan mijn ligchaam.*" Sommigen der regters hielpen de pijnigers om hun dienstwerk te verrigten; zij vonden nieuwe wijzen van pijnigen uit, en schepten er een helsch vermaak in de wetten der eerbaarheid te schenden, terwijl zij die der menschelijkheid met voeten traden. Aldus werden brave dappere Ridders, de rampzalige slachtoffers van staatkunde, hebzucht en geestigheid. Lang is hunne onschuld betwijfeld geworden, dewijl geen geschiedschrijver het waagde, die onschuld in een helder daglicht te stellen; doch sedert eenige jaren schijnt men die onschuld als boven allen redelijken twijfel gebragt te rekenen, nadat dezelve door mannen is bewoogd en verdedigd geworden, die boven vrees en partijdigheid verheven, de eervolle taak op zich genomen hebben, om de geschiedkundige waarheid onbeschroomd voor te spreken. Zij zijn gewroken, die onschuldige lijders: de nakomelingschap heeft hunne beulen gevonnisd!

MISSTELLING.

In het *Mengelwerk* van Maandag 26 Mei, op de kant van de tweede bladzijde, derde vak, vijfde regel van onder opwaarts, staat: *om door den fakkel*, leest: *om niet door den fakkel.*

ZEE-TIJDING.

Sedert onze laatste zijn in Tessel binnengekomen G. Kaleshoek, van Curaçao, St. Eustatius en St. Martin, C. Hofker, van Berbice, J. Corry, van New-Orleans, H. Arents, van Livorno, S. H. de Groot,

(*Het vervolg op de kant van deze bladz.*)

Getrouwd:

S. MACHIELSE,
van *Leyden*.
EN
R. P. ISAACSON.

MIDDELBURG
den 29 Mei 1828.

Dienende deze tot communicatie voor vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 31sten Mei 1828.

Holland,	Werkelijke Schuld	2½ pCt.	*f* 53½	a	54
	Rest. Uitgestelde dito		—	a	—
	Kans-Billetten		18¼	a	18½
	Stellen van uitgeloten dito		—	a	—
	Amortisatie-Syndic.	4½ pCt.	98	a	98⅛
	Domein Losrenten	2½ „	93¾	a	94
	Handel-Maatschappij	4½ „	86¾	a	87¼
Frankrijk,	Inschrijving Grootb.	5 „	—	a	—
	Dito op dito	3 „	70½	a	70¾
Rusland,	bij *Hope en Comp.*	5 „	99½	a	99¾
	Ins. op 't Grootb.	6 „	52¼	a	52¾
Pruissen,	Obl. Neg. Londen	5 „	—	a	—
	dito in Londen van 1822		—	a	—
Spanje,	Obl. bij *Hope en Comp.*	5½ pCt.	22½	a	23
	Nieuwe geldl. van 1822		19	a	19⅛
Oostenr.,	Obl. bij *Gollen Comp.*	5 „	77	a	77⅛
	dito	4 „	62½	a	62¾
	Certificaten	2½ „	41	a	41⅜
	Neg. Metaliek	5 „	87½	a	87¾
	Dito Bank-Actien		1245	a	1250

N. en L. en R. van STAPHORST adverteeren, dat de COUPONS van de NEGOTIATIE op AMERICAANSCHE FONDSEN, in dato primo Junij 1792, ten Kantore van N. en L. van STAPHORST en HUBBARD gedaan, welke op primo Junij 1828 vervallen, betaald worden ten Kantore van de ASSOCIATIE CASSA te Amsterdam, met f.

Een JONGELING, oud zestien jaren, zijnde niet groot van persoon, ophebbende een lakensche Pet, en aanhebbende een groenkleurig Vest, roode gebreide Hemdsbroek, lange blaauwe Broek, en Schoenen, heeft zijn Ouders huis verlaten. Die dezelve te regt brengt bij L. DUK, op de Mare te Leyden, zal genereus beloond worden.

Alle de geenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijle MARIA VAN ROOIJEN, Weduwe van NICOLAAS VEGT, gewoond hebbende, binnen Leyden, en aldaar op den 14 April laatstleden overleden, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, aan den Heer WILLEM MILDERS, Mr. *Broodbakker*, wonende op de Oude Vischmarkt binnen Leyden voornoemd, vóór of op den 30 Junij aanstaanden.

De Ondergeteekende, *Agent der Algemeene Maatschappij voor WEZEN*, gevestigd te Rotterdam, nodigt bij deze zijne Stadgenooten uit, om deel te nemen in deze heilzame inrigting; waarvan men zijnen huize de Statuten en Inligtingen te bekomen zijn. Bij deze Maatschappij worden aan Kinderen, die een of beide hunne Ouders mogten verliezen, op een duurzamen voet, een jaarlijksch inkomen, benevens een uitzet, op hun 20 à 25 jaar verzekerd.

Leyden, den 1 Junij 1828. A. den MARE, Ouden Rijn, Wijk 6 N°. 1.

Den Ondergeteekende heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat op Woensdag den 4 Junij 1828, een LUGBAL opgelaten zal worden, van een bijzondere grootte. De entré is bepaald op 50 cents, en Kinderen de helft. De schouwplaats is op den Burg te Leyden.

KRUMMEL.

Ten Kantore van NEHEMIA NATHANS op den Nieuwen Rijn te Leyden, alwaar in de afgelopen 190ste *Kon. Ned. Loterij* verscheidene kapitale Prijzen zijn gerokken, zijn nog voor de *Eerste Klasse* der 120ste *Kon. Ned.* LOTERIJ, waarvan de Trekking geschied op den 7 Junij aanstaande, te bekomen Heele en Gedeelten LOTEN in *Koop*, alsmede voor alle Klasse doorgeloopend, volgens Condite.

A. A. CLARISSE, heeft de eer te berigten, dat hij, bij zijne Fabriek in TABAK, SNUIF en SIGAREN, canteerende onder de firma van WILLEM STEYN, heden een Winkel in gemelde Artikelen geopend heeft op de Leydschestraat, het vijfde huis van het Leydsche Plein, in *DE ROST*, te Amsterdam.

Met November aanstaande te HUUR binnen Leyden, een ruim HUIS, op eene aangename Stand, met meest behangen Kamers, van alle gemakken voorzien, achter dezelve eene zeer groote Tuin. Nadere inligting te bekomen bij A. v. BENTEN, Boekverkooper op de Mare te Leyden voornoemd.

UIT DE HAND TE KOOP, een zeer volledige BOEKDRUKKERIJ, met derzelver TOEBEHOREN, de Drukletters hebben de Hollandsche proeve. Bij vrachtbrieven, op de Botermarkt, N°. 644, te Antwerpen, te bevragen.

UIT DE HAND TE KOOP, om met Augustus aanstaande te aanvaarden, een goedgaande en wel ter Neringstaande BROOD- en KOEKBAKKERIJ, waarin die Affaire zedert onheugelijke jaren is gedreven en nog wordt geëxploiteerd, staande op een der volkrijkste plaatsen binnen Leyden aan de Markt. De Verkooper zal indien de Kooper dit verkiest, de helft der Kooppenningen daarop gevestigd houden. Nadere informatie bij de Boekhandelaars J. J. THYSSENS en ZOON.

TE KOOP, een ruim, wel geconserveerd HANDTREK-KOETSJE. Te bevragen bij den Stalhouder H. WAALBOER, op de Garenmarkt te Leiden.

J. ARTHER te *Utrecht*, zal op *Dinsdag den 3 Junij 1828*, en volgende dagen verkoopen: Eene Verzameling van welgeconditioneerde BOEKEN, in alle Talen en Wetenschappen, benevens eenige MILITAIRE en BOUWKUNDIGE WERKEN; waarvan de *Catalogus* bovengenoemd, en verder gratis tegen 5 cents te bekomen is.

VERKOOPING OP REGTERLIJKE AUTHORISATIE.

Op Maandag den 9 Junij 1828, des voormiddags ten 10 uren, ten Sterfhuize van Vrouwe ELISABETH MARIA, de CHARLES, Weduwe van den Heer Mr. ADRIAAN VAN SWIETEN, op het Rapenburg, aantreffende de Doelensteeg binnen de Stad Leyden, Wijk 1, N°. 243.

Van eene aanzienlijke partij MEUBILAIRE GOEDEREN, bestaande in: Een Mahonijhout Kabinet, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Bedden en toebehoren, Tafel- en Bedlinnen, Vloertapijten en Kleeden, een staand Horologie, Porcelein, Koper en Tin, en hetgeene verder aan de gegadingdeuster koop zal worden aangeboden.

Al de voorschrevene Goederen kunnen op Vrijdag en Zaturday den 6 en 7 Junij 1828, des voormiddags van 9 tot 12, en des namiddags van 2 tot 5 uren, ten ongenoemde huize, door een ieder worden bezigtigd. *Zegt het voort.*

G. MAURITZ, O. J. van WAGENINGEN, E. BOONEN en J. BOONEN, Makelaars, zullen op Woensdag den 11 en Donderdag den 12 Junij 1828, 's namiddags ten drie ure precies, in *het Hof van Holland*, buiten de St. Joris Poort te Dordrecht, in veiling verkoopen: Een mooije partij RIJNSCHE HOUTWAREN, bestaande in lange en zware Eiken Houten, Eiken Balken, Eiken Roeden, Eiken Klossen en Krommers, Wezensche Balken en Roeden, van onderscheidene lengte en zwaarte, platte en ronde Dennen, Masbalken, Dikbalken en ronde Grijnen. Welke twee dagen vóór de Verkooping genommerd zullen liggen aan den Noordendijk, boven den Molen *het Hert*. En voorts eene partij VLOT- en SLIJPDEELEN.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.

Het schip *de Athenaïsche*, Kapt. W. M. Zwart, van Bajonne, is reeds voor eenige dagen op Tessel binnengekomen, en sedert te Amsterdam gearriveerd.

Volgens berigt van Kapt. C. van Gelderen, van Gibraltar, in 16 dagen in Tessel binnen en sedert te Amsterdam gearriveerd, was te Gibraltar aangekomen het schip *Britannia*, Kapt. P. Bakker, van Amsterdam, en zeilde, bij zijn vertrek gereed, om de reis naar Malta en Smirna voort te zetten.

Kapt. H. L. Rebbink, van Bordeaux te Amsterdam gearriveerd, heeft den 20 Mei op de hoogte van Wight in goede staat gepraaid het schip *de jonge Jan Schoon*, Kapt. M. J. Schoon, van Bordeaux naar Riga.

Kapt. H. H. Schotens, van Danzig te Amsterdam gearriveerd, heeft den 24 Mei, 25 mijlen bezuiden het Vlie, in goeden staat gepraaid het schip *de jonge Willem*, Kapt. J. Hartwyk, van Dantzig naar Amsterdam.

Kapt. H. K. Dykhuis, van Memel te Amsterdam gearriveerd, heeft den 20 Mei, 10 mijlen ten Z. W. van Vlieland, gepraaid het schip *Dorothea Rapp*, J. Hugen, van Port à Port naar Rijga, een welks boord in de Baai van Biskaje was overgekomen.

Arrivementen te Amsterdam: van Rotterdam, Kapt. J. Hartwyk, van Dantzig, W. R. Lukens, van Leurvig, en H. F. Blaauw, van Wismar.

Te Terschelling zijn binnengekomen J. H. Mulder en C. J. Ebeling, van Elbing, G. R. Klein, van Libau, J. J. Valom, van Koningsbergen, T. Kuiper, van Ancum, H. Brackwold, van Rostock, R. R. Onnes, van Oldenzeel, en te Brielle G. J. Scot, van Rotterdam, en A. C. Hazewinkel, van Antwerpen.